

Varför litar inte politikerna på sina egna utredningar?

Under flera decenniers tid har olika regeringar tillsatt utredningar om jordbrukets konkurrenskraft. Samtliga dessa har enligt oss i Sveriges Mjölkbönder och bland oss mjölkproducenter generellt varit gediget gjorda. Björkska utredningen 1997, Rolf Annerberg 2013 och nu Elisabeth Nilssons utredning. Samtliga dessa tar upp ett antal punkter där vi i Sverige helt klart är diskriminerande. Vi blev uppmärksammade på ett citat av Albert Einstein: ”Definitionen av galenskap är att göra samma sak om och om igen och förvänta sig ett annat resultat.” Detta är exakt vad våra politiker gjort. Regering efter regering har tillsatt konkurrenskraftsutredningar men ingen har genomfört det utredningarna visat.

Är vi mjölkproducenter jämförbara med varandra?

Vid en första anblick på mjölkföretagarna så ser det ut som att vi alla håller på med samma sak, vi mjölkar, utfodrar kor och sköter våra kalvar. Vi försöker alla tjäna vårt uppehälle på att sköta våra djur så bra och väl vi bara kan vid varje tillfälle. Vi producenter av mjölk tar väldigt stora risker men är ändå de som tjänar allra minst i kedjan från mjölkproduktion till konsument. Dessutom är det så för oss alla att om en ko inte mår bra producerar hon sämre och då är hon inte lönsam.

SKILLNADER OSS EMELLAN

Detta är dock i stort sett de enda likheter vi har med varandra. Utöver ovan nämnda kan vi spalta upp massor med skillnader. Konventionell eller ekologisk mjölkproduktion, mjölkavkastning, foderstrategi, geografiskt läge, markbeskaffenhet, ägd eller arrenderad mark, skördenivåer,

VÄLDIGT LITE HANDLING

Livsmedelsstrategin presenterades 2017. Livsmedelsstrategin 2.0 kom nu 2025. Massor av välvilliga ord men än så länge väldigt lite handling. Statistiken från Jordbruksverket (som för övrigt är mycket bra) är kristallklar: Produktionen av animalier sjunker, medelåldern hos lantbrukarna ökar, skuldsättningen ökar, och så vidare. Hur ska det gå att bedriva livsmedelproduktion i Sverige när inga politiker vågar eller vill ta beslut? Att skjuta av varg går inte att genomföra för då protesterar ”vargkramarna”. Att skjuta ner vildsvinstammen går inte för jägarna vill ha vildsvin. Att helt ta bort reduktionsplikten går inte för då protesterar klimatrörelsen.

FÖRÄNDRÄ BETESLAGEN

Värst av allt verkar det dock vara att ens andas om att förändra beteslagen. Då protesterar djurskyddsorganisationerna och politikerna blir livrädda att tappa röster inför nästa val. Det verkar för många politiker vara viktigare att bli omvalda än att göra förändringar som stärker svenska lantbruksföretag och därmed svensk självförsörjningsgrad på mat. De utredningar som är gjorda under 28 års tid har varit mycket tydliga med vilka regler och lagar som ska ändras. Varför tillsätts utredningar när det ändå inte finns någon vilja att genomföra dem?

Styrelsen för Sveriges Mjölkbönder

markstruktur, tillgång på bete, tillgång på vatten, med mera. Det är också skillnad på om man kan anlita maskinstation, om man har ägda maskiner eller samverkar med någon kollega. Likaså om man har hjälp av familj eller behöver anställd personal. När gården köptes spelar stor roll, beläningsgrad och därmed lånevillkor likaså. Listan kan göras mycket lång och många av dessa parametrar vill mejerierna ha in i Agronods dataplattform Agrosfär.

TILLIT OCH STÖTTNING

Jämförelsen kan inte bli rättvis eftersom varje mjölgård är unik på så många olika sätt och jag vågar påstå att det är förödande för integritet och mångfalden i företagandet att många mjölkproducenter tvingas lämna data via Agrosfär. Alla kan inte vara bäst och för den som hamnar dåligt till i beräkningarna, blir den

psykiska belastningen inte mindre av detta. Varje mjölkproducent jobbar kontinuerligt med att förbättra sin produktion, det som behövs är tillit och stöttning inte mera kontrollverksamheter vilket förmodligen blir fallet när uppgifterna finns lätt tillgängliga och dessutom går de att hacka.

SÄKERHETEN FRAMFÖR ALLT

Högavlönade tjänstemän får lättare tillgång till våra uppgifter och i värsta fall kan detta sänka flera generationers livsverk av hårt och ärligt arbete. Mjölkföretagare har i många år varit underbetalda. I dessa tider är säkerheten oerhört viktig och vår data ska absolut inte vara tillgänglig för vare sig hackare eller främmande makt och därmed ska Agronods Agrosfär inte användas. Lagg ner skiten och spara en massa pengar.

Johan Arnoldsson, Styrelseledamot

Den vegetariska bluffen

Tibro finns ett företag som producerar sallad genom vertikalodling. Produktionskapaciteten är 500 ton per år. Detta företag har vunnit priset Best product marketing och de var även nominerade i klassen Best sustainability samt Best yeild improvement. Till grund för att de sägs ha 50 procent lägre klimatpåverkan än importerad eller traditionellt odlad sallad ligger en livscykelanalys gjord av tre forskare.

DET PUMPAS IN PENGAR

Det är företaget Ljugårda det handlar om. De har cirka 80 anställda vilket innebär att varje anställd producerar 6 250 kg sallad i genomsnitt per år. Företaget har gått med förlust varje år sedan starten och förlusten har varje år varit mycket större än hela omsättningen. De har finansiärer som hela tiden pumpar in pengar, bland annat familjerna bakom Lundin Oil, Julia och HM.

Ju mer vi läser på Ljugårdas hemsida desto värre blir det. Deras produkter ska förbättra folkhälsan, klimatet och mer eller mindre säkra elproduktionen utöver det.

EN JÄMFÖRELSE

Hur mycket näring ger då 500 ton sallad som ju är det Ljugårda producerar per år? Vattenhalten i sallad är 95 procent och därmed är det 25 ton ts i årlig skörd. Vi gör här en jämförelse av energi

och proteininnehållet i sallad, vete (fullkornsvetemjöl) och nötkött. 500 ton sallad ger 70 miljoner kcal. För att få fram samma energimängd i form av fullkornsmjöl går det åt 20,6 ton vete eller 350 ton nötkött. Räkna vi proteininnehållet så innehåller 500 ton sallad fyra ton protein. För att nå samma proteinmängd i vete krävs 30,8 ton och vad gäller nötkött så behövs 12,3 ton.

BEHOV AV ÅKERMARK

Om vi gör det enkelt och räknar på hur mycket åkermark det går åt för att producera 20,6 ton vete så ligger genomsnittsskörden i Sverige på ca 6600 kg. Det innebär att det räcker med fyra hektar vete för att få fram lika mycket energi som Ljugårda producerar på ett helt år. Då har vi även producerat 5,3 ton kli till foder.

För proteinet krävs det 5,8 ha vete, vilket kräver cirka 25 timmar i fält. Går vi på nötköttsalternativet krävs det 35 djur som väger 350 kg slaktade samt cirka 30 ha mark. Även detta sköts på långt mindre än en heltidstjänst.

ETT DÅLIGT APRILSKÅMT

Vi har länge ansett att allt arbete som våra mejerier och andra kräver vad gäller hållbarhet och klimat är onödiga. Att företag av den här typen framhålls som

Gröda	Energi (kcal) per 100 gram	Protein per 100 gram
Sallad	14	1,4
Fullkornsvetemjöl	340	13
Nötkött	250	26

klimatsmarta framstår ju som ett dåligt aprilskämt i sammanhanget. Den mat som de producerar är fattig på näring och ska produceras utan att nyttja den naturliga fotosyntesen. Inget tyder på att det är bättre för vår hälsa med vegetariskt än kött. Speciellt kombinationen kött och mjölk är ju tvärtemot vad som på flera håll hävdas, positiv för vår hälsa. För att få fram att kött är negativt har ju till och med Livsmedelsverket tvingats ta med klimatpåverkan i sina bedömningar. Klimatpåverkan från kött och mjölk är ju som vi vet sedan tidigare beräknad utan att ta hänsyn till kretslopp och fotosyntes.

OBEGRIPLIGT

Hur kan någon tro att det är mer klimatsmart att först bygga en byggnad för att därefter pumpa in vatten i den och sedan värma byggnaden för att kunna få salladen att växa? Jämfört med att utnyttja den mark som byggnaden står på för att odla på och därmed få fram lika mycket eller mer energi med hjälp av solen och det regn som kommer naturligt?

Sveriges Mjölkbönder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankeolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

ANDRE VICE ORDFÖRANDE
Mats Karlsson
070-395 48 66
emg.karlsson@gmail.com